

'Klant optimaal bedienen? IT-kennis cruciaal'

Welke IT-trends moeten accountants in de gaten houden? Zijn ze 'bij' of moet de automatiseringskennis van accountants bijgespijkerd worden en zo ja, hoe dringend dan? We vroegen het Peter Noordam, directeur advies van Bisnez Management, een middelgroot bedrijf dat advies en projectmanagement levert op het raakvlak van business en IT. Peter is tevens verbonden als docent aan de auditopleidingen van de Erasmus Universiteit en hij is auteur van onder meer het boek 'Trends in IT 2010-2011'.

LYDA WESTERINK

TREND: METADATA MANAGEMENT

WAT ZIJN DE TRENDS IN IT WAAR DE ACCOUNTANT MEE TE MAKEN KRIJGT?

"Onder invloed van regelgeving als Basel II, Solvency II en SOX zie je een grotere druk ontstaan om informatie op het hoogste niveau gedetailleerd beschikbaar te hebben. Wat er dus moet gebeuren, is dat gegevens in één keer vastgelegd worden in een bronsysteem, met eensluitende definities. En dat blijkt voor veel bedrijven best lastig te zijn: binnen bedrijven bestaan meer systemen met elk hun eigen handigheidjes en definities. Die systemen moeten leeg getrokken worden en de gegevens moeten in een datawarehouse-systeem in één keer vastgelegd worden, mét dezelfde definities. Het blijkt heel moeilijk om daar afspraken over te maken."

EN NIET VOOR IEDEREEN BINNEN EEN BEDRIJF ZAL DEZELEDE URGENTIE ZIJN?

"Dat klopt. Dit Metadata Management, zoals dat heet, is iets wat uiteraard vooral urgent is voor besturen en directies, omdat zij verantwoordelijk zijn voor de juiste wijze van rapporteren. Je gaat dus van bovenaf aan leidinggeven en van afdelingen opleggen dat zij voortaan hun informatie op een bepaalde manier moeten vastleggen in hun systemen en dat zij organisatiebreed vastgestelde definities moeten gebruiken. Neem nou iemand die hypotheeken

verkoopt, die is dáár de hele dag mee bezig en verkoopt hij meer hypotheeken door gegevens op een andere manier vast te leggen? Nee. Vertel hem dan maar eens dat hij zijn IT-geld en schaarse capaciteit moet gebruiken om bepaalde definities goed te zetten in het systeem. Toch wordt Metadata Management steeds belangrijker, omdat onder maatschappelijke druk de roep om transparantie en aantoonbare betrouwbaarheid van de cijfers steeds belangrijker wordt. En directies en besturen willen hun accountant hierin als sparringpartner, zelf hebben ze er vaak ook niet al te veel verstand van."

MAAR HOE GROOT IS DE AFFINITEIT VAN DE ACCOUNTANT MET IT? NEEM NU XBRL...

"XBRL is inderdaad een goede set afspraken over gegevensuitwisseling die bij uitstek geschikt is om hierbij te helpen. Maar XBRL ligt nu al weer zo'n zes jaar dood voor de kast. Er worden op dit onderwerp maar langzaam en onder wisselende druk van de overheid kleine stappen in genomen. Leveranciers van software moeten zorgen dat hun pakketten XBRL ondersteunen, maar trek het maar eens vlot! Terwijl standaardisatie echt van groot belang is. Een standaardtaxonomie is ook gewoon heel handig. Je kijkt steeds vaker over je organisatiegrenzen heen, als het goed is, je bent gewoon steeds afhankelijker van externe partijen die informatie aanleveren. Inwisselbaarheid is dus essentieel. Er worden al diverse

afspraken gemaakt over standaardisatie, met de belastingdienst bijvoorbeeld of met banken. Het is mijn inziens ook echt een onontkoombaar proces."

DE URGENTIE IN HET MKB WORDT NIET ALTIJD ZO GEVOELD. "Klopt, maar als je nu geen werk gaat maken van je standaardisatie, moet je straks heel veel repareren. Dat kost veel tijd en dus geld."

TREND: INFORMATIEBEVEILIGING NIEUWE STIJL

HOE IS HET TROUWENS GESTELD MET DE BEVEILIGING VAN AL DIE GEGEVENS?

"Dat is inderdaad ook een belangrijke trend: informatiebeveiliging. Hangt samen met een andere trend: het gedeeltelijk outsourcen van je IT. Vroeger ommuurde je als organisatie je systemen met een firewall die alle niet geautoriseerde personen buiten de deur hield. En dan had je intern ook nog zaken als inlogcodes en wachtwoorden geregeld, daarmee was het wel op orde. Straks heb je misschien nog maar veertig procent van je administratie binnenshuis, de rest is geoutsourced of staat op externe servers, 'in the cloud'. Dan heb je geen direct zicht meer op je gegevens. Je moet er maar op vertrouwen dat de firewalls daar op orde zijn en dat niet iedereen er zomaar bij kan, applicaties staan vaak ergens anders te ronken, zonder dat jij er zicht op hebt. Dit betekent een kanteling in denken over wat hiervoor nodig is. Het is echt onvoldoende

de om vast te stellen of je klant zijn firewall en antivirussoftware op orde heeft en of hij de interne autorisatie goed geregeld heeft. Je moet bedenken hoe je zicht houdt op je gegevens en hoe je de veiligheid waarborgt. Betrouwbaarheid van gegevens garanderen is per slot van rekening toch ook de kern van het accountantsberoep. Een goed initiatief vind ik het Jericho Forum. Hierin participeren accountants die zich druk maken over informatiebeveiliging in open netwerkomgevingen en met elkaar op een internationaal forum kennis delen. Ze zijn het er over eens dat die beveiliging op het laagste niveau moet gebeuren, namelijk bij de gegevens zelf."

HOE KAN HET TOCH DAT MEN ZO ACHTER DE MUZIEK AAN LOOPT MET DE BEVEILIGING?

"In veel mkb-bedrijven is de directeur bezig met het primaire proces en vaak heeft zijn accountant ook weinig affiniteit met automatisering. En dan grijpt men terug op de ouderwetse manier: checken op autorisatie, inloggegevens en een firewall. Maar dat organisaties tegenwoordig heel open zijn, daar wordt even niks mee gedaan. Of men vaart blind op de SAS 70-verklaring die afgegeven wordt. Bedrijven waar je je processen outsourcet, overleggen die vaak wel, grotere accountantskantoren mogen die afgeven. Maar het is een beetje een lege huls. De echte harde afspraken moet je binnen die lege huls zelf nog definiëren. Mijn ervaring is dat over het algemeen te weinig van die harde eisen gesteld worden aan zo'n verklaring, dus waarop vertrouw je dan eigenlijk?"

TREND: OPEN SOURCE

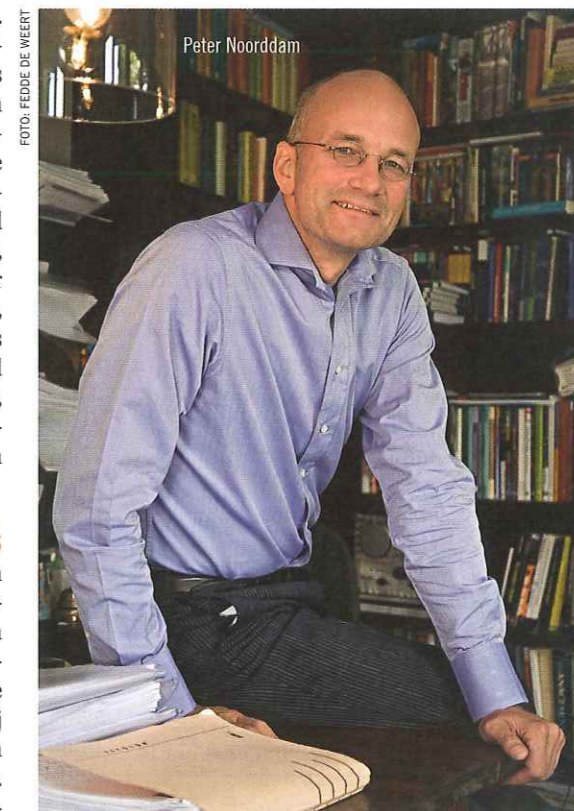
HOE ZIT HET MET OPEN SOURCE, IS DAT AANTREKKELIJK VOOR MKB EN DE MKB-ACCOUNTANT?

"Dat is zeker interessant omdat je geen licentiekosten hebt. Maar - en dat is zeker voor het mkb nog steeds een risico - de kennis over die applicaties is vaak nog beperkt, dus je moet wel een onderhoudscontract afsluiten met

betrouwbare automatiseringbedrijven. Dat kan bij verschillende automatiseringbedrijven, die open source-ontwikkelaars in dienst hebben. De kwaliteit van open source-applicaties is gewoon goed, volwassen. Onderzoeken tonen aan dat de broncode van veel open source applicaties zelfs minder fouten bevat dan closed source. Dus dat kun je echt rustig doen, met een goed onderhoudscontract. Er komen ook steeds meer beheerpartijen, grote clubs, ook daar loop je geen risico's mee. Over vijf jaar betaalt echt niemand meer voor een licentie of applicatie, Microsoft, SAP en de andere grote jongens moeten zich echt bezinnen op hun business-model."

HOE KRIJGT DE ACCOUNTANT ZIJN IT-KENNIS UP-TO-DATE?

"De meeste organisaties zijn bijzonder afhankelijk van hun automatisering, dus directies en besturen willen een sparringpartner hierin. De accountant moet zich dus verdiepen in IT om de klant optimaal te kunnen bedienen. Hij moet echt begrip krijgen voor wat IT kan en hoe IT het functioneren beïnvloedt. Dat kan ook, omdat IT steeds gebruikersvriendelijker wordt, steeds inzichtelijker en begrijpelijker. De accountant moet vooral van zijn koudwatervrees af. Je kunt niet zeggen: als je tegen de IT-grenzen aanloopt, haal je er gewoon een edp-auditor bij. Het zou op de accountancy-opleidingen ook geen apart vak moeten zijn: je moet het in ieder vak opnemen, omdat IT op ieder onderdeel - rapportages, opstellen jaarrekening et cetera - cruciaal is. Terwijl we toch dachten dat de huidige generatie meer affiniteit met IT zou hebben, blijkt dat in de praktijk niet zo te zijn. En hoe houd je je kennis bij? Als een accountant zelf de noodzaak voelt, als hij zich afvraagt hoe dat bij zijn klanten zit, of die zich voldoende bewust zijn van de risico's en of ze er wel adequaat mee omgaan, ja, dan gaat het eigenlijk vanzelf. Dan vindt hij zijn weg om die kennis op peil te krijgen: cursussen, maar ook fora op internet waar volop gediscussieerd wordt en kennis gedeeld." ■



Peter Noordam

FOTO: FEDDE DE WEERT